

Passende Beoordeling

RUP visvijver Membruggen

Februari 2019

Passende Beoordeling. RUP visvijver Membruggen

Opdrachtgever : Gemeente Riemst
Maastrichtersteenweg 1b
3770 Riemst

Contactpersoon: Merken Josiane

Opdrachthouder: Luna Lucht en Natuur bvba
Smeetsbergstraat 28
3665 AS
Tel. 089/658938
e-mail: jan.verstraeten@skynet.be

Afwerking: 20/02/2019
O. ref. : JVS-2018-PB-04

Auteur: Jan Verstraeten

Inhoudstafel

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Wettelijk kader	1
1.3	De Passende Beoordeling	3
1.4	Beoordelings- en toetsingskader	3
2	Beschrijving van de ingreep	6
3	Ruimtelijke situering	9
4	Beschrijving van de SBZ	10
4.1.1	Beschermde habitats en soorten	10
4.1.1.1	Beschermde habitats	10
4.1.1.2	Beschermde soorten	11
4.1.2	Specifieke natuurdoelen	11
4.1.3	Relatie met de ingreep	11
5	Andere relevante gebiedsgegevens	13
5.1	Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	13
5.2	Ecologische typologie waterlopen	14
5.3	Overstromingen	15
6	Beschrijving van de huidige situatie	15
7	Beschrijving effecten	17
7.1	Ingreep-effectenschema	17
7.2	Beschrijving van de effecten	18
7.2.1	Verlies/winst habitats	18
7.2.2	Verstoring	19
7.2.3	Wijzigingen grondwater	19
7.2.4	Verontreiniging	19
7.2.5	Eutrofiëring	20
7.2.6	Effecten op de soorten	21
7.2.7	Algemene opmerkingen	22
8	Conclusies	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Passende Beoordeling wordt opgemaakt in het kader van het RUP Visvijver Membruggen. De realisatie van dit RUP heeft mogelijk een aantal consequenties die risico's inhouden voor een duurzame instandhouding van de lokale en regionale habitats en soorten.

Aangezien de ingreep plaats vindt op korte afstand van een gebied dat opgenomen werd in Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) wordt in deze passende beoordeling (Natuurdecreet, Artikel 39ter) een verscherpte natuurtoets (Natuurdecreet, Artikel 26 bis §2) en een soortenbeschermingstoets geïntegreerd.

1.2 Wettelijk kader

In het kader van internationale verdragen en Europese richtlijnen werden binnen Vlaanderen een aantal Speciale BeschermingsZones (SBZ's) aangeduid. Het betreft de vogelrichtlijngebieden (SBZ-V) inzake het behoud van de vogelstand (Besluit VI. Reg. van 17 oktober 1988), de Ramsargebieden in het kader van de internationale Ramsar Conventie (wet van 22 februari 1979) en de habitatrichtlijngebieden (SBZ-H), inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en wilde flora en fauna (Richtlijn van de Raad van 21 mei 1992). De geselecteerde habitatrichtlijngebieden in Vlaanderen werden in 2005 door Europa goedgekeurd. Beide richtlijnen hebben een dwingend karakter. De lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht beide richtlijnen in hun nationale wetgeving te implementeren. De wetgeving gaat ervan uit dat een "passende beoordeling" moet opgesteld worden als mogelijk significante effecten te verwachten zijn. Hiermee wordt bedoeld dat voor alle relevante gebieden en/of soorten, de geplande ingrepen op hun interne en externe effecten worden beoordeeld. Uit hoofde van het voorzorgprincipe worden de mogelijke effecten getoetst aan de kaders van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn voor zover deze van toepassing zijn op de ingreep.

Het hoofddoel van de Europese richtlijnen is het behoud van de biologische diversiteit, weliswaar met inachtneming van de vereisten op economisch, sociaal, cultureel en regionaal vlak. De SBZ-V (Vogelrichtlijngebieden) en de SBZ-H (Habitatrichtlijngebieden) vormen samen een netwerk van beschermde gebieden over de hele Europese Unie, Natura 2000 genaamd.

Artikel 36ter van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu speelt een cruciale rol in het behoud en beheer van deze gebieden. In §3 van dit artikel wordt vermeld:

§3: 'Een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma dat afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone'.

Belangrijk zijn eveneens de paragrafen 4 en 5 die achtereenvolgens vermelden:

§4: De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er steeds zorg voor dat door het opleggen van voorwaarden er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan.

§5: In afwijking op de bepalingen van §4, kan een vergunningsplichtige activiteit die of een plan of programma dat afzonderlijk of in combinatie met één of meer bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, slechts toegestaan of goedgekeurd worden:

a) nadat is gebleken dat er voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone geen minder schadelijke alternatieve oplossingen zijn en,

b) omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Wanneer de betrokken speciale beschermingszone of een deelgebied ervan, een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort is, komen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten dan wel, na advies van de Europese Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang, in aanmerking.

De afwijking bedoeld in het voorgaande lid kan bovendien slechts toegestaan worden nadat voldaan is aan de volgende voorwaarden:

1° de nodige compenserende maatregelen genomen zijn en de nodige actieve instandhoudingsmaatregelen genomen zijn of worden die waarborgen dat de algehele samenhang van de speciale beschermingszone en -zones bewaard blijft;

2° de compenserende maatregelen zijn van die aard dat een evenwaardige habitat of het natuurlijke milieu ervan, van minstens een gelijkaardige oppervlakte in principe actief is ontwikkeld.

De paragrafen 4 en 5 zijn voorzien in een gefaseerde procedure voor de beoordeling van plannen en projecten:

- Het eerste deel van de procedure is een beoordelingsfase, waarin nagegaan wordt of er een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone plaatsgrijpt.
- Het tweede deel van de procedure wordt opgestart als er een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone plaatsgrijpt. Deze fase betreft een alternatieven - onderzoek waarbij naar minder schadelijke alternatieve oplossingen wordt gezocht.
- Als er geen minder schadelijke alternatieve oplossingen mogelijk zijn, wordt in een derde fase nagegaan of er dwingende redenen van openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard aanwezig zijn.

In deze tekst wordt het eerste deel van de procedure uitgewerkt namelijk de toetsing of er een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone plaatsgrijpt.

1.3 De Passende Beoordeling

De bescherming van natuur in Vlaanderen is vastgelegd in Europese en nationale wetgeving. In de Europese wetgeving van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen soortbescherming en gebiedsbescherming. Soortbescherming en gebiedsbescherming staan grotendeels los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

De soortbescherming en gebiedsbescherming zijn in Vlaanderen verankerd in het Natuurdecreet. In het kader van de soortbescherming wordt een onderscheid gemaakt tussen verbodsbepalingen, waarvan vrijstelling of ontheffing kan worden verkregen, en de zorgplicht die altijd van kracht is. Het beschermingsregime voortvloeiend uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is gelijk aan het beschermingsregime van het Natuurdecreet.

Een tweede aspect is dat een aantal planten- en diersoorten op grond van de Habitatrichtlijn speciale bescherming genieten. De betrokken soorten zijn vermeld op bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. De soortbescherming is inmiddels volledig geïmplementeerd in de nationale wetgeving (Natuurdecreet).

Een belangrijk onderdeel van de wetgeving is dat er geen vergunning kan gegeven worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand kan uitgesloten worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een "passende beoordeling" op te stellen. Dit betekent een onderzoek naar alle aspecten van de ingreep en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegde gezag dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag geen vergunning worden verleend.

De Passende Beoordeling (PB) is een document dat informatie aanlevert om de kwaliteit en integriteit van Speciale Beschermingszones (SBZ) te beoordelen. Op basis van deze PB kan de bevoegde instantie (Agentschap voor Natuur en Bos) een gemotiveerd advies formuleren voor de geplande activiteiten.

De Passende Beoordeling heeft in principe een driedelige doelstelling:

- beoordeling van eventuele negatieve effecten van het plan (en in combinatie met andere plannen) op de SBZ;
- aangeven van aanpassingen van het plan om mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden te beperken;
- toetsing van de exploitatie van het plan.

1.4 Beoordelings- en toetsingskader

In een Passende Beoordeling onderzoekt men de effecten (negatief/positief) van een voorgenomen plan of project op de aangemelde habitats en soorten, en op de soorten van bijlage II en VI van de habitatrichtlijn. Essentieel is het een onderzoek naar een eventuele aantasting van de gunstige staat van instandhouding en het behoud van de natuurlijke kenmerken van een gebied.

Het beoordelingskader van de Vogel- en de Habitatrichtlijn is gebaseerd op het 'voorzorgsprincipe'. De begrippen 'significant effect op de instandhoudingsdoelstellingen' en 'aantasting van de natuurlijke kenmerken' zijn belangrijk. Er dient nagegaan of het voorgenomen plan of project een significante aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ tot gevolg zal hebben.

De projectsite is niet gelegen in het Natura-2000 gebied maar wel op relatief korte afstand (ca. 155 m) ervan. De passende beoordeling heeft dan ook betrekking op de (positieve/negatieve) bijdrage die de plansite levert aan de ecologische samenhang van het Natura-2000 netwerk.

In een PB gaat men na of er een aantasting plaatsgrijpt die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van de SBZ, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soorten of de habitats waarvoor de onderzochte SBZ is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soorten in bijlage III van het Decreet Natuurbehoud, die in de betreffende SBZ voorkomen.

De 'natuurlijke kenmerken van een SBZ' is het geheel van abiotische en biotische elementen, samen met hun ruimtelijke en ecologische kenmerken en processen, die nodig zijn voor de instandhouding van:

- de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten waarvoor de SBZ is aangewezen;
- de soorten vermeld in bijlage III van het Decreet Natuurbehoud;
- de coherentie van het Natura-2000-netwerk.

De begrippen 'instandhouding', 'staat van instandhouding van een soort' en 'staat van instandhouding van een habitat' zijn gedefinieerd in art. 2 van het Decreet Natuurbehoud:

Instandhouding: Het geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. De **staat van instandhouding** van een habitat wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;
- de nodige specifieke structuur en functies voor behoud op lange termijn bestaan en in de afzienbare toekomst zullen blijven bestaan;
- de staat van instandhouding van de voor die habitat gunstige typische soorten gunstig is.

De staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog altijd een levensvatbare component is van de habitat waarin de soort voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare termijn lijkt te zullen worden;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Staat van instandhouding van een habitat. De som van de invloeden die op de betrokken habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur van de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten in het Vlaamse Gewest.

Staat van instandhouding van een soort: Het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soorten in het Vlaamse Gewest.

Het significante karakter van een aantasting moet worden vastgesteld in functie van de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied zelf, en in het licht van de bijdrage die het gebied levert aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk. Het is daarom

niet mogelijk om per habitat of soort een overal geldende kwantificering te doen van die significantie.

Het belang van een vermindering van de oppervlakte die door de habitats of leefgebieden van soorten in de SBZ ingenomen worden, wordt (voor ieder SBZ afzonderlijk) geëvalueerd in het licht van de totale oppervlakte van deze SBZ en van de integriteit van het gebied.

Om te bepalen of een aantasting '*betekenisvol*' is, wordt in het kader van de doelstellingen van de richtlijn, gebruik gemaakt van volgende factoren:

- De omvang van het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat. Hierbij wordt gekeken naar de voor die habitat typische soorten (habitatfiches);
- De omvang van het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort. Hierbij wordt gekeken naar de voor die soort geschikte habitats (soortenfiches);
- De populatieomvang van de betrokken soorten;
- Het bestaan van een voldoende grote habitat om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden;
- Het belang van het netwerk hierin.

2 Beschrijving van de ingreep

Het RUP heeft als doel de huidige bestemming van het plangebied te wijzigen van agrarisch gebied naar recreatiegebied. Het advies van het departement Landbouw & Visserij (kenmerk 2017_005003 dd 201/10/2017) stelt dat gelet op de afwezigheid van beroepsmatig landbouwgebruik de gronden geen meerwaarde hebben voor de lokale landbouwstructuur. Ook wordt gesteld dat de vijvers een meerwaarde bieden voor de waterhuishouding van de omliggende landbouwgronden.

Het plan wil eveneens het gebruik van de visvijvers gelegen langs de Molenbeek legaliseren. Deze omvorming past in het GRUP waarbij de visvijver in de vorm van zachte recreatie de overgang vormt tussen woonzone en natuurgebied (Molenbeemd). Het betreft twee vijvers die midden de jaren 90 werden aangelegd.

Het plan is gesitueerd langs de Koekoekstraat z/n te Membruggen (Riemst) en is voorzien op de volgende kadastrale percelen:

gemeente	afdeling	sectie	nr
Riemst	10	A	174/2
Riemst	10	A	174S
Riemst	10	C	512A
Riemst	10	C	512B

De plansite heeft een totale oppervlakte van 6.550 m². De situering van de ingreep (kadastrale percelen) is op Figuur 1 weergegeven.

De eigenaar wenst daarenboven om de percelen een recreatieve bestemming te geven. Hij wenst de site verder te ontwikkelen tot een commerciële uitbating:

- een klein speeltuintje in het zuiden van de plansite;
- een gebouw met sanitair, kitchenette, verbruiksruimte, vergaderruimte, slaapmogelijkheid voor 10 personen (nachtvissen) ter hoogte van de huidige toegangspoort;
- parkeerplaats voor max 10 personenauto's in het noorden van het plangebied.

Het parkeren van de vissers gebeurt echter bij voorkeur in of onmiddellijk aansluitend op het plangebied:

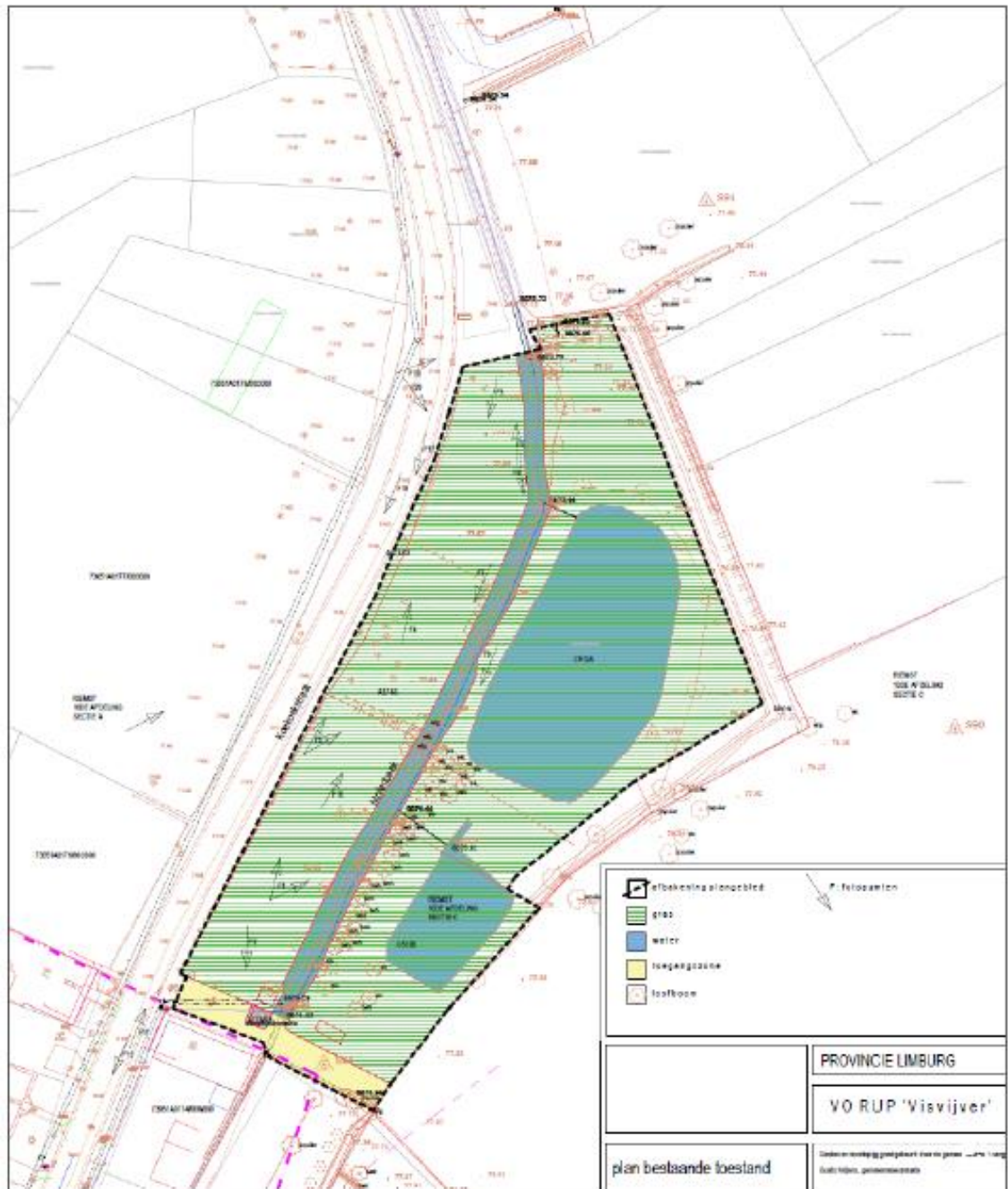
- Het dichtstbij zijnde parkeerplaats (plein tegenover de kerk) bevindt zich op 5 minuten wandelen bevindt (300m).
- De activiteit van het vissen kan gepaard gaan met het aanvoeren van behoorlijk wat vismateriaal.
- de uiterst lage dynamiek van de activiteit.

Het parkeren kan bijvoorbeeld gebeuren op het openbaar domein van de Koekoekstraat. Deze weg heeft een ruim straatprofiel en een uitgesproken lage verkeersdruke. Het gaat hier over maximaal 10 parkeerplaatsen.

Het integreren van een parkeerzone binnen de afbakening van het plangebied kan beschouwd worden als strijdig met de ontwikkelingsvisie voor Membruggen en de natuurlijke structuur. De ontwikkelingsvisie voor de "Dorpen in natuurlijk landschap" stelt dat de visvijver beschouwd kan worden als een recreatieve activiteit die ondergeschikt is aan wonen, natuur en landbouw. Bovendien wordt het plangebied beschouwd als zachte recreatie in groengebied als overgang naar het natuurgebied de Molenbeemd.

Figuur 1 Kadastrale percelen van het plansite

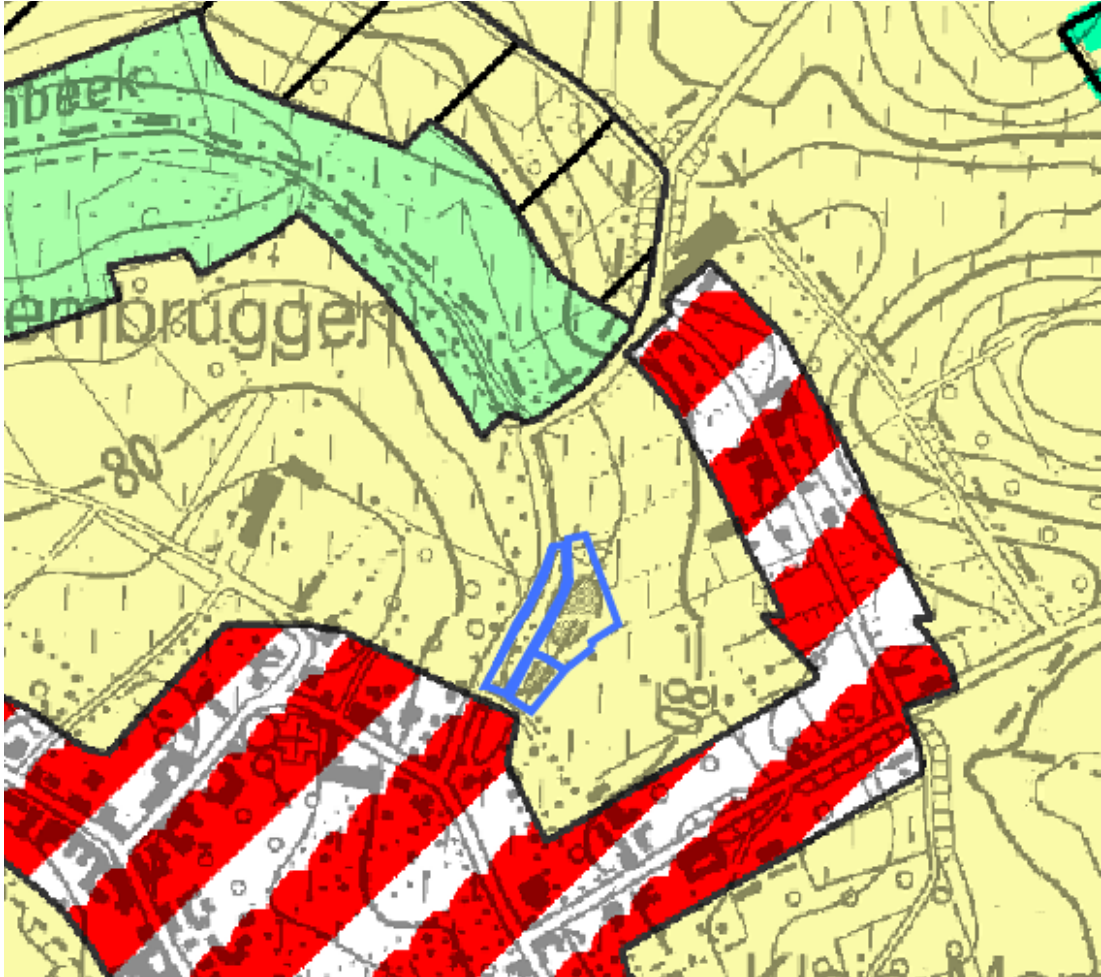

Figuur 2 Huidige situatie van de plansite.

3 Ruimtelijke situering

De betreffende percelen zijn volgens het gewestplan St.-Truiden – Tongeren gelegen in agrarisch gebied (zie Figuur 3).

De site wordt omgeven door woonuitbreidingsgebied. In het noorden is natuurgebied gelegen.

Figuur 3: Situering van de plansite op het Gewestplan

4 Beschrijving van de SBZ

De situering van het plangebied t.o.v. de SBZ BE2200041 ‘Jekervallei en bovenloop van de Demervallei’ is op Figuur 4 Figuur 1 weergegeven.

Deze SBZ werd aangemeld voor een oppervlakte van 633,45 ha en is gelegen in het zuidoosten van de provincie Limburg. Ter hoogte van het plangebied vormt Molenbeemd – Klein Membruggen een waardevol deel van dit habitatrichtlijngebied.

Figuur 4 Situering van de SBZ ‘Jekervallei en bovenloop van de Demervallei’

4.1.1 Beschermd habitats en soorten

Deze SBZ-H omvat:

- 9 beschermde habitats
- 6 beschermde soorten

4.1.1.1 Beschermd habitats

De volgende habitattypes zijn in de SBZ beschermd:

- Blauwgraslanden (6410)
- Eiken-Beukenbos op zure bodem (9120)
- Essen-Eikenbos zonder Wilde hyacint (9160)
- Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden (6510)
- Heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems (6230)
- Oude Eiken-Berkenbossen op zeer voedselarm zand (9190)
- Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutoibossen (91E0)
- Voedselrijke, gebufferde wateren met rijke waterplantvegetatie (3150)
- Voedselrijke, soortenrijke ruigtes langs waterlopen en boszomen (6430)

4.1.1.2 Beschermde soorten

De beschermde soorten in het BE2200041 “Jekervallei en bovenloop van de Demervallei” zijn:

- Kamsalamander
- Laatvieger
- Nauwe korfslak
- Rosse vleermuis
- Vliegend hert
- Zeggenkorfslak

Daarnaast zijn ook volgende soorten van belang:

- Boomkikker
- Gewone dwergmeermuis, Laatvieger
- Gewone/Grijze grootmeermuis
- Ruige dwergmeermuis, Rosse vleermuis en Watermeermuis
- Grauwe klauwier

In de boscomplexen van de SBZ leeft het Vliegend hert, de grootste kever van onze streek. Daarnaast vormt de SBZ leefgebied voor Wespandief, verschillende soorten spechten en meermuizen. De moerasgebieden vormen leefgebied voor o.a. Blauwborst en Bever. In sommige graslanden (zogenaamde blauwgraslanden) komen nog enkele zeer zeldzame plantensoorten voor zoals Kleine schorseneer, Kranskarwij en Bleke zegge.

4.1.2 Specifieke natuurdoelen

In de valleien wenst men een esthetisch geheel te creëren met een aantal kernen van kwalitatieve, vochtige hooi- en graslanden. Soorten als Kamsalamander, Boomkikker, Spaanse vlag en Grauwe klauwier moeten hier optimale leefgebieden vinden.

Voor de boshabitats beoogt men een uitbreiding van het areaal en de kwaliteitsverbetering van de habitats. De waardevolle kalktufbronnen en laagveenkernen moeten behouden blijven en waar mogelijk uitgebreid.

4.1.3 Relatie met de ingreep

De situering van het gebied waarin de ingreep heeft plaatsgevonden t.o.v. de SBZ is weergegeven op Figuur 5. Het plangebied bevindt zich op ca. 150 m ten zuiden van een deelgebied van de Speciale beschermingszone

Figuur 5 Situering van de SBZ-H t.o.v. de gerealiseerde ingreep.

De beschermde habitats in de omgeving van de plansite zijn op Figuur 6 weergegeven. Volgende habitats zijn hier belangrijk:

- Voedselrijke, soortenrijke ruigtes langs waterlopen en boszomen (6430, rbbhf, rbbhc, rbbmc)
- Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden (6510)
- Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint (9160)
- Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutoibossen (91E0)

Voor habitat 6430 en 6510 wordt gestreefd naar een oppervlakteuitbreiding en een kwaliteitsverbetering tot een goede staat van instandhouding. Voor de kwaliteitsverbetering van habitat 6430 is een goede kwaliteit van het oppervlaktewater essentieel.

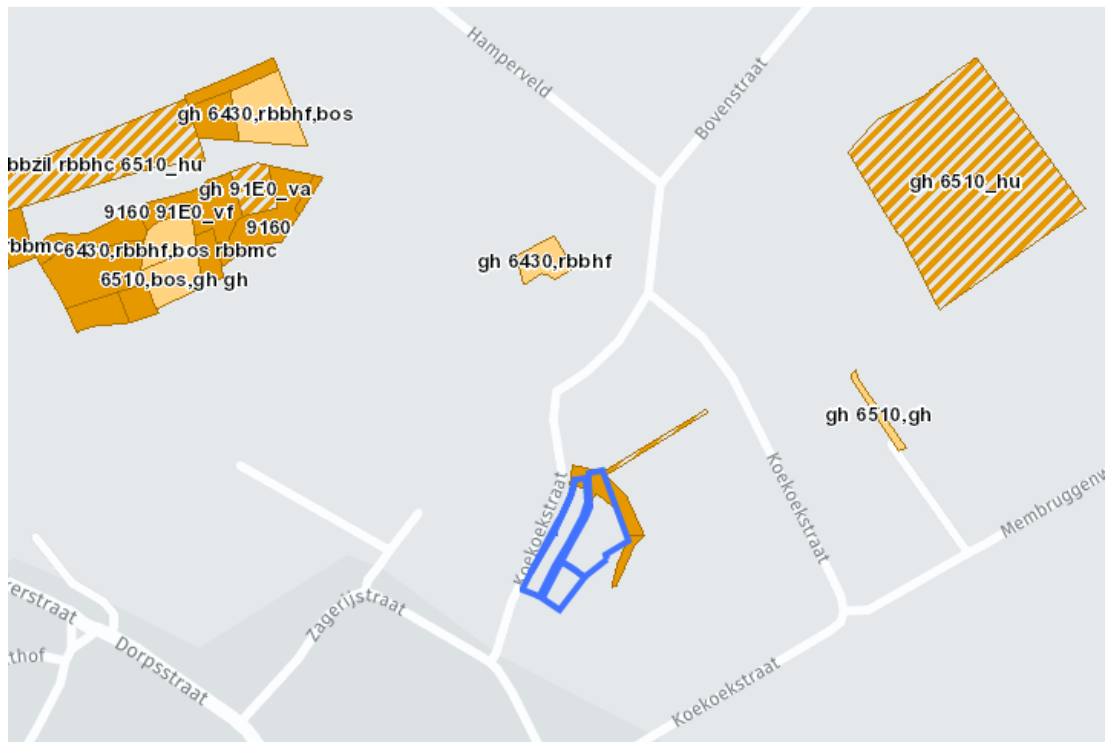
In het deelgebied Molenbeemd – Klein Membruggen komt de Nauwe korfslak en Zeggekorfslak nog voor. Voor beide soorten wordt gestreefd naar een behoud van de aanwezige populaties en het bereiken van een goede staat van instandhouding. De soorten vereisen onder meer:

- geschikt biotoop (6430, rbbmc, rbbms, zeggerijk elzenbroek);
- voldoende hoge waterstand (> 0,25 m (GHG) en > 1 m (GLG));
- continue vochtigheid zonder uitdroging of overstromingen;
- behoud van de kweldruk (om o.a. verzuring tegen te gaan);
- herstel natuurlijke overstromingsdynamiek (om potentiële habitats met elkaar te verbinden);
- een goede waterkwaliteit.

Ook het Vliegend hert komt momenteel voor in het deelgebied Molenbeemd – Klein Membruggen. Voor deze soort wordt gestreefd naar een goede staat van instandhouding. Dit kan o.a. bereikt worden door:

- voldoende grote kwalitatieve bossen (minsens 10 ha);

- realiseren van een ijle bosstructuur en open plekken aan zuidranden en zuidhellingen van het bos;
- continue beschikbaarheid over voldoende dood hout.

Figuur 6 Beschermde habitats in de omgeving van de ingreep.

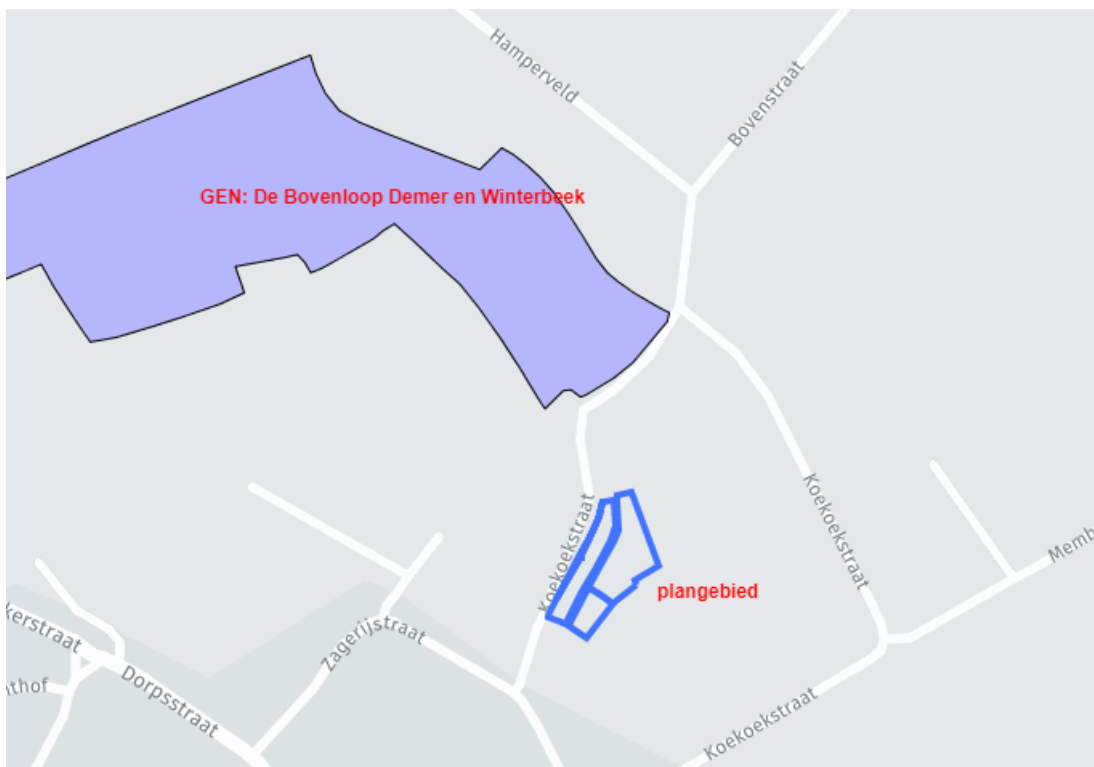
5 Andere relevante gebiedsgegevens

5.1 Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

De plansite situeert zich op korte afstand van een gebied dat opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Het betreft “De bovenloop Demer en Winterbeek” met gebiedsnummer 425. Het gebied is aangeduid als Grote Eenheid Natuur (GEN).

De afbakening van het VEN komt ter hoogte van de plansite grotendeels overeen met de afbakening van de SBZ-H.

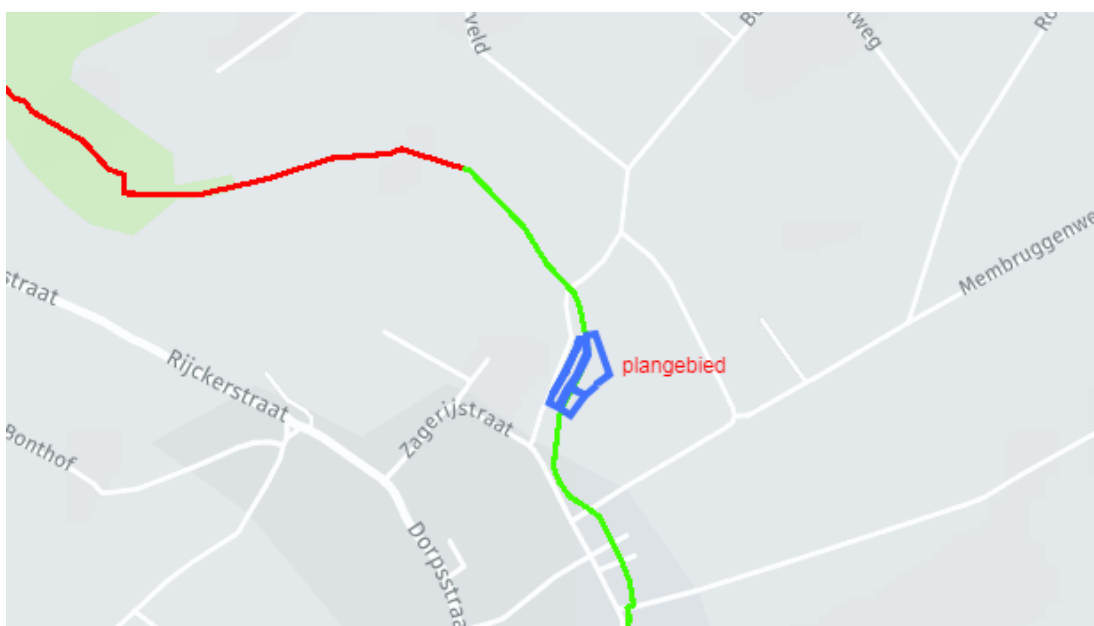
De afstand van de plansite tot het Ven-gebied bedraagt ca. 150 m.

Figuur 7: Situering van de plansite t.a.v. het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), op de kaart in paars weergegeven.

5.2 Ecologische typologie waterlopen

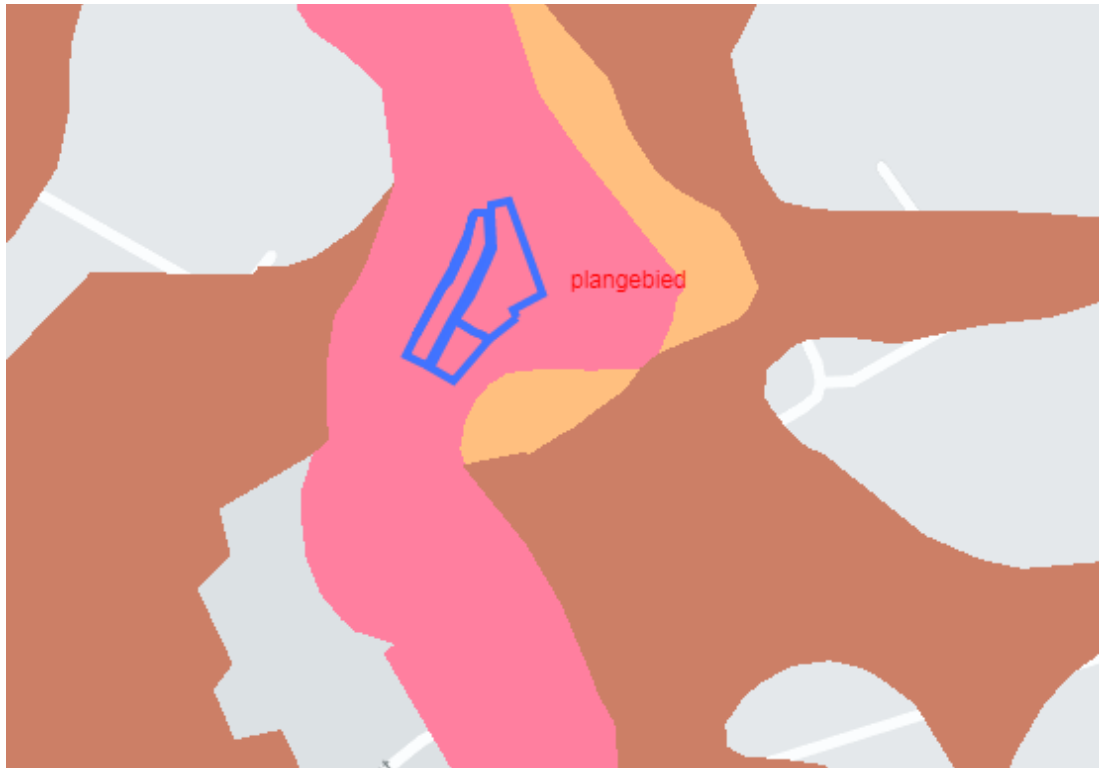
De plansite wordt overlans doorkruist door de Molenbeek. De ecologische typologie van de waterloop in de ruimere omgeving is in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 8 Ecologische typologie van de waterlopen. Groen: Beekdelen met een goede waterkwaliteit en matig tot slecht ontwikkelde structuurkenmerken. Rood: Beekdelen met een slechte waterkwaliteit en matig tot slecht ontwikkelde structuurkenmerken.

5.3 Overstromingen

De van nature overstroombare gebieden zijn weergegeven op onderstaande figuur. Het blijkt dat de plansite gelegen is in een zone die van nature overstroombaar is.

Figuur 9 Van nature overstroombare gebieden.

6 Beschrijving van de huidige situatie

De plansite betreft een privéterrein dat omringd is door een rasterdraad en is momenteel niet toegankelijk.

De Molenbeek doorkruist de plansite overlangs. De visvijver wordt gevoed met grondwater. De waterafvoer van de visvijver bij hoge waterstand gebeurt via enkele L-buizen naar de Molenbeek. Deze overlopen zijn bij normale omstandigheden niet actief. Enkel bij extreem hoge waterstand treden de overlopen in werking.

De vegetatie op de percelen bestaat voornamelijk uit grasland dat regelmatig gemaaid wordt (gazonbeheer). In de randzones komen bomengroepjes voor die voornamelijk bestaan uit Zwarte els en wilgen. In de oostelijk rand (gedeeltelijk buiten de plansite) is een waterhoudende gracht aanwezig die het gebied op een hoog niveau ontwaterd. Deze zone is biologisch waardevol en omvat een moerasvegetatie met zwarte els.

Op de BWK zijn volgende biotopen te onderscheiden:

- Een biologische zeer waardevol alluviaal essen-olmenbos in het noorden en oosten van de plansite (BWK: va°). Deze biotoop is op de habitatkaart aangegeven als 91E0_va, een zeer waardevol habitat dat ook veel voorkomt in de SBZ.
- Parkgebied met bomen (Zwarte els en wilgen) (BWK: kp + kbs).
- Terrein met recreatie-infrastructuur (BWK: uv).
- Recente, eutrofe plassen met minerale bodem (BWK: aer), de aanwezige visvijvers.

Figuur 10 Biologische waarderingskaart in de onmiddellijke omgeving van de plansite.

Figuur 11 Habitatkaart in de onmiddellijke omgeving van de plansite.

7 Beschrijving effecten

7.1 Ingreep-effectenschema

Omdat het plangebied buiten de begrenzing van de SBZ en het Ven-gebied ligt, is van directe aantasting door oppervlakteverlies of fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden geen sprake.

De SBZ en Ven-gebied staan via de Molenbeek in verbinding met de plansite. Negatieve effecten van het plan op de Molenbeek kunnen hierdoor ook een negatieve invloed uitoefenen op bepaalde aspecten van de SBZ en het VEN.

De mogelijke optredende effecten op de SBZ hebben betrekking op effecten als gevolg van externe werking. Het plan kan volgende effecten te weeg brengen in de onmiddellijke omgeving en eventueel op grotere afstand:

- verlies/winst van habitat;
- verstoring door recreatief gebruik;
- wijzigingen van grondwater;
- verontreiniging van de Molenbeek (visziektebestrijdingsmiddelen);
- eutrofiëring van de Molenbeek als gevolg van voederen van de vissen (nutriënten);
- effecten op specifieke soorten.

De realisatie van het plan zal geen significante invloed hebben op een aantal beschermde soorten. Zo worden geen negatieve effecten verwacht voor vleermuizen en vogels in de SBZ. Het plan heeft mogelijk wel een invloed op volgende (beschermde) soorten:

- Kamsalamander;
- Nauwe korfslak;
- Zeggenkorfslak;
- Gewone pad en kikkers.

7.2 Beschrijving van de effecten

7.2.1 Verlies/winst habitats

Het plan zal geen rechtstreeks ecotoop- of habitatverlies tot gevolg hebben in de SBZ “Jekervallei en bovenloop van de Demervallei”. De plansite is immers buiten het afgebakende SBZ gelegen (op ca. 150 m).

Als het voorliggende plan gerealiseerd wordt, zal binnen de planzone een beperkt biotoop-/habitatverlies optreden. Het speelpleintje is in het zuiden van de planzone voorzien. Momenteel is hier een grasland met Zwarte els en Wilg aanwezig. Een klein gebouw is voorzien ter hoogte van de huidige ingang van het terrein. Dit terrein is op de biologische waarderingskaart aangeduid als een terrein met recreatie infrastructuur. Het speelpleintje en het gebouw worden voorzien in biologisch minder waardevolle zones. Vanuit de effectgroep biotoopverlies is het biotoopverlies voor het gebouw en het speelplein als verwaarloosbaar te beschouwen.

Een kleine parkeerplaats (10 personenwagens) is voorzien in het noorden van de planzone. Conform de BWK bevindt zich op deze locatie een biologisch zeer waardevol alluviaal essen-olmenbos. Op terrein is gebleken dat dit bos iets lager gelegen is dan de omgeving en dat een watervoerende gracht aanwezig is.

Het verlies van waardevol alluviaal essen-olmenbos (habitat 91E0_va) wordt als negatief beschouwd, ook al is de ingenomen oppervlakte vrij gering. De realisatie van een parkeerplaats op deze locatie moet vermeden worden. De parkeerplaats wordt beter in het zuidelijk deel van de plansite voorzien aansluitend op de bestaande woningen en het speelpleintje. Alternatief kan de parkeerplaats ook voorzien worden langs de Koekoekstraat.

Het huidige landschap van de planzone is relatief kunstmatig. In het kader van het RUP zou de planzone een meer natuurlijk uitzicht moeten krijgen. Het gebied is immers een belangrijk bronnengebied in de bovenloop van de Molenbeek en de Demer. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan de Molenbeek die de plansite doorkruist. Deze waterloop is momenteel recht en zonder veel structuur. De ecologische waarde dient o.a. verhoogd te worden door:

- Binnen de planzone één of twee meanders te voorzien.
- In de oevers (knot)wilgen te planten die op termijn voor meer structuur zullen zorgen. Om onderhoud mogelijk te maken kunnen de oevers alternerend worden beplant afgewisseld met zones voor onderhoud van de waterloop.
- Plaatselijk een rietvegetatie en/of andere aquatische flora te voorzien, die het geheel een natuurlijker uitzicht geeft en een positieve impact heeft op de eutrofiëring van het oppervlaktewater. Voor de aanplantingen mogen uitsluitend inheemse plantensoorten worden voorzien. Deze aanplantingen zijn niet alleen noodzakelijk voor amfibieën, maar ook voor de afzetting van visbroed.

Ook de recreatieve visvijver zelf kan een meer natuurlijk uitzicht worden gegeven door een natuurlijke randbegroeiing (moerasvegetatie, riet) en plaatselijk minder steile en minder rechte oevers te creëren. Daarnaast kan een deel met steilere oevers worden voorzien van waaruit kan gevist worden. De natuurlijke zones worden bij voorkeur aan de oostzijde voorzien zodat ze aansluiten op het moerasbos. De kleine vijver tenslotte moet ook natuurvriendelijk worden ingericht door oevervegetatie en minder steile oevers (voortplantingsplaats Gewone pad).

De zone met waardevol essen-olmenbos moet ontoegankelijk gemaakt worden. Door het moerassige karakter is dit momenteel reeds min of meer het geval, een aangepast raster zal de toegang tot deze habitat nog bemoeilijken.

Momenteel worden de grasvelden nog vrij intensief gemaaid. Om de natuurlijkheid van de zone te vergroten, kan overgestapt worden naar een jaarlijkse maai-beheer. De variatie in

plantengroei zal toenemen en een positieve invloed hebben op de flora. De toegankelijkheid kan verhoogd of behouden worden via paden.

De huidige bomen (Zwarte els, wilgen) dienen tenslotte zoveel als mogelijk te worden behouden.

7.2.2 Verstoring

De startnota van het RUP visvijver Membruggen vermeldt dat zachte recreatie mogelijk moet zijn in het gebied. Om het gebruik van de vijver als recreatieve visvijver en de andere recreatieve voorzieningen juridisch mogelijk te maken, moet de huidige bestemming als agrarisch gebied omgezet worden naar recreatiegebied. Doel hiervan is om de lokale bevolking een recreatieve plek te bezorgen die aansluit op de dorpskern.

In de scopingnota werd reeds het standpunt ingenomen om geen nachtvissen noch overnachtingsmogelijkheden toe te staan. Verstoring (lawaai, menselijke beweging en verlichting) van het gebied wordt hierdoor reeds voor een groot deel vermeden.

Aangezien in de omgeving van de plansite waardevolle en kwetsbare natuur (kwellen, bronnen, essen-olmenbos) aanwezig is en het gebied aansluit op de SBZ en Ven-gebied moet de zone aanzien worden als een natuurbuffergebied, waarin zachte recreatie mogelijk is. De voorwaarde zachte recreatie moet dan ook gerespecteerd worden. Een kleine parkeerplaats (max 10 voertuigen) kan langs de Koekoeksstraat voorzien worden. Het speeltuintje kan in het zuiden van de plansite aansluitend op de bestaande woning gerealiseerd worden,

7.2.3 Wijzigingen grondwater

De normale grondwaterstand in het gebied is vrij hoog (kwellen en bronnen, watervoerende ondiepe grachten).

Grote waterwinningen zijn in de omgeving van de planzone niet aanwezig. De kwetsbaarheidskaart van het grondwater in de provincie Limburg geeft aan dat de planzone gelegen is in een gebied dat kwetsbaar is voor verontreiniging van het grondwater.

De visvijver wordt gevoed met grondwater. In droge seizoenen wordt grondwater naar de vijver gepompt. Aangezien het hoeveelheid overgepompt grondwater vrij gering is en ook niet afgevoerd wordt, is geen betekenisvolle wijziging van de grondwaterstand in de ruimere omgeving te verwachten. De grondwatergevoelige biotopen in de rand van de planzone zullen geen nadelige invloeden ondervinden.

De visvijver is ook voorzien van een overloop in de vorm van een L-vormige buis naar de Molenbeek. Deze overloop is iets onder het plaatselijke, iets opgehoogde, maaiveld gelegen en treedt slechts sporadisch in werking. Afvoer vindt pas plaats op het ogenblik dat het grondwater ter hoogte van het moerasbos boven het maaiveld staat.

De invloed van de visvijver op het grondwaterniveau wordt als verwaarloosbaar beoordeeld. Zeker in de SBZ en Ven-gebied zal hiervan niets te merken zijn.

7.2.4 Verontreiniging

De recreatieve uitbating van de visvijver vereist dat er een gezond bestand aan vis in de vijver aanwezig zal zijn. Hierbij wordt gesteld dat er geen bepotingen met exotische vissoorten mogen plaatsvinden.

Om het visbestand gezond te houden kan het in sommige gevallen noodzakelijk zijn om visziektebestrijdingsmiddelen in te zetten. Het is vanzelfsprekend dat het gebruik van deze middelen tot een minimum moet worden beperkt.

Daarnaast moet vermeden worden dat in de periode van het toedienen van de visziektebestrijdingsmiddelen en enkele weken nadien, water van de vijver rechtstreeks in de Molenbeek geloosd wordt. In de meeste gevallen zal dit het geval zijn omdat de visvijver slechts zelden water overhevelt naar de waterloop.

Als milderende maatregel wordt voorgesteld om bij de realisatie van de recreatieve visvijver een afvoer te voorzien naar de riolering. Indien de waterstand in de vijver hoog staat en het water bestrijdingsmiddelen bevat, kan het overtollige water via de riolering naar een waterzuiveringsstation worden gevoerd waar een efficiënte zuivering kan plaatsvinden.

Belangrijk is ook om op te merken dat het preventief toedienen van visziektebestrijdingsmiddelen in dit gebied moet verboden worden.

Het gebruik van pesticiden en herbiciden in de graslanden van de plansite moet eveneens worden verboden.

Mits het nemen van de hierboven vermelde maatregelen wordt geen verontreiniging van de Molenbeek en habitats in de SBZ verwacht.

7.2.5 Eutrofiëring

De visbezetting van een plas zal zich spontaan instellen op de maximale draagkracht van het water. Als er gestreefd wordt naar een bezetting die de natuurlijke draagkracht overstijgt, zal moeten bijgevoerd worden. De hoeveelheid voer die aan visvijver wordt toegevoegd bedraagt op jaarbasis ongeveer 350 kg/ha/jaar. De oppervlakte van de visvijver bedraagt ongeveer 1.260 m² (grote visvijver). De totale hoeveelheid voeding bedraagt dan ca. 55 kg/jaar.

Indien de vijver dagelijks door veel hengelaars wordt bevestigd (veel) voer in het water brengen, dan is verder bijvoeren meestal niet nodig.

Vele visvijvers in Vlaanderen worden gekenmerkt door een hoge voedselrijkheid (eutrofiëring) van het water en een daarmee gepaard gaand verslibbing van de bodem. Niet alleen door voederen van vissen, maar ook door bladval in herfst.

Bij het overstorten van vijverwater naar de Molenbeek moet erop gelet worden dat geen overmatige eutrofiëring in de waterloop wordt gebracht.

Overstorten van vijverwater naar de Molenbeek is alleen toelaatbaar als aan volgende normen wordt voldaan (Vlarem):

- totaal stikstof : max 4 mg N/l als zomerhalfjaargemiddelde,
- totaal fosfor : max 0,14 mg P/l als zomerhalfjaargemiddelde.

Indien de concentraties aan stikstof en/of fosfor te hoog zijn, kan niet geloosd worden op de waterloop maar kunnen volgende maatregelen worden toegepast:

- onrechtstreeks afvoeren via een (aan te leggen) rietfilter;
- niet lozen in de waterloop maar afvoeren naar de riolering. Dit vereist dat bij de inrichting van de visvijver een aansluiting op de riolering wordt voorzien.

Om na te gaan of het water al dan niet de voorgeschreven normen overschrijdt is het belangrijk om op regelmatige basis de gehalten aan stikstof en fosfor in het vijverwater te meten. Een periodieke monitoring (1x/jaar) wordt bijgevolg nodig geacht.

Ook is het nuttig om de dikte van de sliblaag te volgen en indien nodig maatregelen te nemen (slibverwijdering).

7.2.6 Effecten op de soorten

Kamsalamander

De Kamsalamander komt vooral voor in kleinschalige landschappen met een hoge diversiteit aan biotooptypen. De soort plant zich o.a. voor in vrij voedselrijke waters met een nagenoeg neutrale pH (o.a. habitatype 3150). Dikwijls komt de soort voor in gebieden met groepen van dicht bij elkaar gelegen waterpartijen. De plassen zijn bij voorkeur weinig of niet beschaduwd, zijn relatief diep en bevatten nagenoeg het jaarrond water. De aanwezigheid van vissen heeft een nadelige invloed. De aanwezigheid van waterplanten is vereist, afwisseling van plaatsen met een dichte watervegetatie en stukken met open water zijn optimaal.

Er kon niet worden vastgesteld of de soort momenteel in de visvijver in het plangebied voorkomt. De huidige visvijver heeft vrijwel geen begroeiing waardoor de kans op voorkomen eerder gering is.

Als de visvijver ingericht wordt als recreatieve visvijver, zal de soort wellicht niet in de visvijver kunnen voorkomen. Het creëren van een ondiepere zone (zie Gewone pad) met vegetatie of het inrichten van de kleine plas, waar niet gevist wordt, kan de kans op voorkomen vergroten.

Normalerwijze moet men er van uitgaan dat deze soort momenteel niet voorkomt in het plangebied en in de toekomst bij de inrichting van de visvijver ook niet zal voorkomen. Een meer natuurlijke inrichting van de Molenbeek maakt deze waterloop wel meer geschikt als migratieroute voor deze soort.

De impact van de recreatieve visvijver op de populatie van de Kamsalamander wordt als verwaarloosbaar ingeschat.

Zeggekorfslak

De Zeggekorfslak is gebonden aan zeer natte, kalkrijke, mesotrofe tot eutrofe moerasbiotopen, zoals open Elzenbroekbossen met rijke ondergroei (habitatype 91E0) en zeggenvetaties. De habitat heeft vanaf het najaar doorgaans een grondwatertafel boven het maaiveld, in de zomer kan het grondwater dalen tot 0,5 m onder het maaiveld. De soort leeft in de vegetatie juist boven het wateroppervlak. De slakkenpopulatie is zelden verspreid over een grote oppervlakten (gemiddeld 0,2 ha).

Binnen de planzone en aanliggend moerasbos werd de soort tijdens een terreinbezoek (25/09/2018) niet vastgesteld. Het deel binnen de planzone waar geschikt habitat voorkomt is dan ook zeer klein.

De impact van het plan op deze soort is eerder gering. Binnen het plangebied komt de soort wellicht niet voor. Het invloed van het plan op habitats in de SBZ en Ven-gebied wordt ook gering ingeschat. Mits voorgestelde maatregelen wat betreft de waterkwaliteit zal het plan geen invloed hebben op de habitats in de SBZ, Ven-gebied en grotere omgeving van het plangebied.

Bij een natuurlijke inrichting van de Molenbeek en de visvijver kan er habitat voor deze soort ontstaan. Zeker als bij de visvijver en/of kleine vijver een ondiepe zone wordt gecreëerd voor padden. Er ontstaat dan immers een natte, kalkrijke locatie met moerasplanten in een omgeving met nat moerasbos.

Mits een natuurlijke inrichting kan in het plangebied habitat voor deze soort ontstaan. Het plan heeft geen significante invloed op de waterkwantiteit en -kwaliteit in de omgeving. De impact van het plan op de Zeggekorfslak wordt als verwaarloosbaar tot licht positief beoordeeld.

Nauwe korfslak

De Nauwe korfslak is een zeer klein landslakje van ongeveer 1,5 mm.

Het slakje komt vooral voor in vochtige, kalkrijke duinvalleien (habitat 2190) met een voorkeur voor de overgang van nat naar droog. Doch ook in de brongebied van de Demer werd het voorkomen van deze soort gemeld. Potentieel kan de soort verwacht worden in de kalkrijke moerassen (en bossen) in de leemstreek. De soort leeft in vochtige microhabitats, goed beschermt tegen uitdroging. De soort leeft op de bodem tussen strooisel en mos, onder bladrozetten, dood hout en schors. De Nauwe korfslak wordt lokaal in grote aantallen aangetroffen. Het slakje is weinig mobiel en heeft een gering kolonisatievermogen, waardoor de soort zeer kwetsbaar is voor versnippering, verdroging en degradatie van de habitat.

Tijdens een terreinbezoek ((25/09/2018) werd de soort niet vastgesteld in het plangebied en aanliggende percelen.

Door een natuurlijke inrichting van het plangebied zal wellicht geen geschikt habitat voor deze soort ontstaan. De soort wordt immers voornamelijk aangetroffen op plaatsen waar lokale ophoping van strooisel en allerlei organisch materiaal mogelijk is.

Aangezien de soort in het plangebied niet werd aangetroffen en het plan geen grote invloed heeft op de waterhuishouding in de omgeving (SBZ, Ven-gebied), zal de impact op deze soort verwaarloosbaar zijn.

Padden en kikkers

Voor de omgeving van het plangebied moet ook het voorkomen van de Gewone pad (*Bufo bufo*) gemeld worden. Deze soort komt vrij talrijk voor in de ruime omgeving van de plansite. In het voorjaar worden jaarlijks paddenoverzetacties georganiseerd. Een deel van de paddenpopulatie plant zich hoogstwaarschijnlijk voor in de visvijvers en de luwe plaatsen in de Molenbeek.

De Gewone pad komt voor in een grote verscheidenheid aan biotopen wat zich weerspiegelt in een enorm groot verspreidingsgebied in Vlaanderen.

Uit onderzoek is gebleken dat de larven van de Gewone pad niet gegeerd zijn door vissen.(Sparrenboom, 1981). De larven worden nauwelijks gegeten door vis. Hierdoor kan de Gewone Pad zich met succes voortplanten in visvijvers.

De Gewone pad zet de eieren af in wat diepere, min of meer begroeide delen van een poel. Voor het behoud van de visvijver als voortplantingsplaats voor de Gewone pad volstaat het om een kleiner deel van de plas vissersvrij te maken en hier een (lage) watervegetatie te laten ontstaan.

Ook moet de kleine visvijver ingericht worden als voortplantingsplaats voor de Gewone pad. Hiervoor dienen de oevers afgeschuind te worden, de waterplas een diepte van ca. 60 cm te hebben en voorzien te worden van een lage waterplantenvegetatie. Op deze manier wordt een geschikte voortplantingsplaats voor de Gewone pad in de planzone behouden.

7.2.7 Algemene opmerkingen

Bepotingen van vissen moet oordeelkundig gebeuren en moet worden uitgevoerd door mensen met vakkennis.

Er moet vermeden worden dat vissen van de visvijver in de Molenbeek terecht komen. De overloop van de recreatieve visvijver naar de Molenbeek moet op zodanige manier geconstrueerd worden dat dit onmogelijk is.

Er moet op gelet worden dat een gezonde verhouding tot stand komt tussen prooivissen en roofvissen.

Het uitzetten van exotische vissoorten moet vermeden worden.

Gezien de aard en de draagkracht van het gebied moet het structureel organiseren van wedstrijdvisserij worden beperkt. De overheid kan een maximaal aantal wedstrijden opleggen. Momenteel is men akkoord om 2 wedstrijden per jaar te organiseren.

8 Conclusies

Het plan betreft de inrichting van een bestaande poel tot een recreatieve visvijver. De passende beoordeling wordt opgemaakt in het kader van het RUP Visvijver – Membruggen.

Het plangebied is gesitueerd op volgende kadastrale percelen:

- Gemeente Riemst, afdeling 10, sectie A, nr. 174/2
- Gemeente Riemst, afdeling 10, sectie A, nr. 174S
- Gemeente Riemst, afdeling 10, sectie C, nr. 512A
- Gemeente Riemst, afdeling 10, sectie C, nr. 512B.

Het plangebied bevindt zich op ca. 150 m van de SBZ-H “Jekervallei en bovenloop van de Demervallei (BE2200041)”. Deze SBZ overlapt ter hoogte van het plangebied met Ven-gebied “De bovenloop Demer en Winterbeek (nr. 425)”. De passende beoordeling heeft bijgevolg betrekking op de bijdrage die het gebied levert aan de ecologische samenhang van het Natura-2000 netwerk.

In de plansite en de aangelegen percelen is habitat 91E0_va aanwezig. Het betreft een alluviaal essen-olmenbos dat in Vlaanderen uiterst zeldzaam is. De biologische waarderingskaart geeft aan dat het plangebied verder bestaat uit:

- parkgebied (BWK: kp);
- bomengroepjes met Zwarte els en Wilg (BWK: kbs);
- terrein met recreatie infrastructuur (BWK: uv).

De plas in het recreatiegebied is aangeduid als een “recente, eutrofe plas met minerale bodem” (BWK: aer).

De soorten die van belang zijn (beschermd worden) en waarop de ingreep effect kan hebben zijn:

- Nauwe korfslak;
- Zeggekorfslak;
- Kamsalamander;
- Gewone pad.

De Gewone pad is wel geen beschermde soort, doch komt tijdens het voortplantingsseizoen vrij veel in het plangebied voor. Jaarlijks wordt ter hoogte van het plangebied (Koekoekstraat) een overzetactie voor padden, kikkers en salamanders georganiseerd.

De beschreven effecten hebben betrekking op:

- habitat verlies/winst;
- verstoring;
- wijziging grondwater;
- verontreiniging;
- eutrofiëring;
- effecten op soorten.

Het plan zal geen rechtstreeks habitatverlies tot gevolg hebben in de SBZ en Ven-gebied. De plansite is immers buiten deze beschermde zones gelegen.

In het noorden van de plansite bevindt zich een alluviaal essen-olmenbos. Op deze locatie is een kleine parkeerplaats voorzien. Gezien de aanwezigheid van een waardevol habitat kan de parkeerplaats niet op deze locatie worden voorzien, maar moet ze naar het zuiden (zijde woningen) worden verschoven. Het kleine speeltuintje in het zuiden kan behouden blijven.

Voor een meer natuurlijke inrichting moeten volgende elementen in acht worden genomen:

- structureigenschappen van de Molenbeek verbeteren door meandering en
- voorzien van oevervegetatie, eventueel met bomen (Zwarte els, wilg) in de oevers die voor structuur zullen zorgen.

De recreatieve visvijver kan een natuurlijker uitzicht gegeven worden door:

- een randbegroeiing te voorzien;
- naast een zone waar gevist wordt ook een zone te voorzien waar niet gevist wordt en waar mogelijkheden voor natuur worden voorzien (padden). Deze zone moet voorzien worden van een natuurlijke vegetatie.
- De zone met het alluviaal essen-olmenbos te vrijwaren door een afsluiting te plaatsen.

De kleine visvijver moet ingericht worden als voortplantingsplaats voor de Gewone pad.

Het RUP voorziet dat zachte recreatie mogelijk moet zijn in het plangebied. Door het ruime profiel en het lage verkeersdruk is de Koekoekstraat een gepaste locatie voor een kleine parkeerplaats (max 10 voertuigen). Het speeltuintje kan behouden worden op de voorziene locatie in het zuiden van de plansite, aansluitend bij de bestaande woningen. Het plangebied moet de functie van natuurbuffergebied naar de SBZ.H kunnen blijven vervullen. Alleen zachte recreatie is hier mogelijk.

De recreatieve visvijver wordt gevoed met grondwater. Andere vergunde waterwinningen zijn in de nabije omgeving van plangebied niet aanwezig. Het grondwater in het plangebied is kwetsbaar voor verontreiniging. Aangezien bij gemiddelde niveau geen grondwater wordt afgevoerd, zal het plan geen significante impact hebben op de grondwaterstand in de omgeving, de SBZ en het Ven-gebied.

Om het visbestand gezond te houden, kan het noodzakelijk zijn om visziektebestrijdingsmiddelen te gebruiken. Het gebruik van deze middelen moet tot een strikt minimum worden beperkt. Tijdens de periode van gebruik en een korte periode erna mag het water niet geloosd worden in de Molenbeek. Bij voorkeur wordt een verbinding met de riolering gecreëerd waardoor in extreme omstandigheden verontreinigd water via de riolering kan geloosd worden. Het preventief toedienen van geneesmiddelen moet verboden worden.

Eutrofiëring van de plas kan gebeuren via lokvoer van de vissers of via de beheerder die de vissen bijvoedert. Door deze handelingen wordt het water van de visvijver geleidelijk meer eutroof. Het water kan enkel in de Molenbeek worden geloosd als voldaan wordt aan Vlaremnormen: totaal stikstof: 4 mg N/l, totaal fosfor: 0,14 mg P/l. Eutroof water dat niet aan de normen voldoet moet afgevoerd worden (via riolering) of door een aan te leggen rietfilter worden geleid.

Er kon niet worden vastgesteld op de Kamsalamander in de visvijver voorkomt. Door de aanwezigheid van vissen en de afwezigheid van begroeiing is de kans dat deze soort er voorkomt eerder gering. Bij een natuurlijke inrichting van de plas neemt de kans op voorkomen niet merkbaar toe (visbestand). Een natuurlijker inrichting van de Molenbeek verhoogt wel de migratiemogelijkheden voor deze soort.

De Zeggekorfslak en Nauwe korfslak werden tijdens een terreinbezoek niet waargenomen op de plansite en evenmin op de aangrenzende percelen. De impact van het plan op deze soorten wordt gering ingeschat. Het plan zal immers geen significant negatieve invloed uitoefenen op de grondwatertafel (vochtigheidsgraad van de habitats) en op de kwaliteit van de habitats.

De recreatieve visvijver fungeert momenteel als voortplantingsplaats voor de Gewone pad. Om deze functie op de plansite te behouden moet de kleine visvijver geschikt worden gemaakt als voortplantingsplaats voor deze soort.

Daarnaast kunnen nog enkele algemene opmerkingen worden geformuleerd:

- Bepotingen van de visvijver moeten oordeelkundig en bij voorkeur door een deskundige worden uitgevoerd.
- Maatregelen moeten genomen worden om te beletten dat vissen uit de visvijver ontsnappen en in de Molenbeek terecht komen.
- Het uitzetten van exotische vissoorten moet vermeden worden.

- Gezien de aard en het draagkracht van de plansite moet het structureel organiseren van wedstrijdvisseren worden verboden. De overheid kan eventueel een maximaal aantal wedstrijden opleggen. Momenteel is men akkoord om 2 wedstrijden per jaar te organiseren.

Samenvattend kunnen we dan ook stellen:

Ten aanzien van de SBZ:

Mits het nemen van de voorgestelde maatregelen zal de inrichting van de vijver als recreatieve visvijver geen significant negatieve effecten uitoefenen op de beschermde habitats en soorten van de SBZ. De ingreep zal geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ (conform Artikel 36bis van het natuurdecreet) Gezien de aard en de draagkracht van het gebied moet het structureel organiseren van wedstrijdvisseren worden beperkt. De overheid kan een maximaal aantal wedstrijden opleggen. Momenteel is men akkoord om 2 wedstrijden per jaar te organiseren.

Ten aanzien van het VEN:

Mits het nemen van de voorgestelde maatregelen zal het omvormen van de vijver tot recreatieve visvijver geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN toebrengen (Natuurdecreet Art. 26bis).

Standstill- en voorzorgsprincipe

Mits het nemen van maatregelen zal de recreatieve visvijver geen vermijdbare schade of vernietiging van fauna en flora in de omgeving teweegbrengen. De artikels 14 en 16 van het Natuurdecreet zullen gerespecteerd worden.